

OBSAH

	Pár slov úvodem	8
1.	Základy buněčné biologie a anatomie rostlin	10
1.1	Buňka prokaryotní a eukaryotní	10
1.1.1	Stavba a funkce eukaryotní buňky	13
1.1.1.1	<i>Biologické membrány</i>	13
1.1.1.2	<i>Cytoskelet</i>	15
1.1.1.3	<i>Jádro a jadérko</i>	16
1.1.1.4	<i>Endoplazmatické retikulum</i>	18
1.1.1.5	<i>Golgiho aparát</i>	18
1.1.1.6	<i>Další organely odvozené od ER</i>	18
1.1.1.7	<i>Vakuoly</i>	19
1.1.1.8	<i>Semiautonorní organely: plastidy a mitochondrie</i>	19
1.1.1.9	<i>Plazmatická membrána</i>	20
1.1.1.10	<i>Buněčná stěna</i>	21
1.1.2	Dělení buněk	25
1.2	Pletiva	26
1.2.1	Pletiva dělivá – meristémy	26
1.2.2	Pletiva jednoduchá	27
1.2.3	Pletiva složená	31
1.2.3.1	<i>Pletiva krycí</i>	32
1.2.3.2	<i>Vodivá pletiva</i>	35
1.2.3.3	<i>Pletiva základní</i>	38
1.2.4	Sekundární tloustnutí u rostlin	38
1.2.4.1	<i>Kambium</i>	39
1.2.4.2	<i>Felogen</i>	40
1.2.5	Specializované útvary z různých pletiv	43
1.3	Orgány rostlin	44
1.3.1	Primární vegetativní stavba rostlinného těla	45
1.3.1.1	<i>Stonek</i>	45
1.3.1.2	<i>Kořen</i>	46
1.3.1.3	<i>List</i>	47
1.3.2	Generativní orgány rostlin	51
	SHRNUTÍ A ZÁVĚREČNÁ DOPORUČENÍ	51
	Použitá a doporučená literatura	52
2.	Fotosyntéza rostlin	53
2.1	List – orgán fotosyntézy	55
2.1.1	Chloroplast – sídlo fotosyntézy	60
2.1.2	Fotosyntetické pigmenty, fotosystémy	61
2.1.2.1	<i>Chlorofyly</i>	63

2.1.2.2	<i>Karotenoidy</i>	65
2.1.2.3	<i>Xantofylový cyklus</i>	65
2.1.2.4	<i>Fotosystémy</i>	66
2.1.2.5	<i>Absorpční a akční spektrum, Engelmannův pokus</i>	69
2.1.2.6	<i>Další pigmenty rostlin, jejich význam a jejich obměna</i>	70
2.2	Primární reakce (fáze) fotosyntézy	71
2.2.1	Necyklický a cyklický elektronový přenos	73
2.2.2	ATP a jeho vznik v primárních reakcích fotosyntézy	75
2.3	Sekundární reakce (fáze) fotosyntézy	77
2.4	Anomálie a přídatné způsoby fixace CO₂ rostlinami	79
2.4.1	Fotorespirace	79
2.4.2	Hatch-Slackův cyklus – C ₄ rostliny	81
2.4.3	Noční příjem CO ₂ šetří vodu - CAM rostliny	82
2.4.4	Fotosyntéza v cizích službách	85
2.5	Ekofyziologie fotosyntézy	85
2.5.1	Intenzita a kvalita světla	86
2.5.2	Koncentrace oxidu uhličitého	88
2.5.3	Teplota	89
2.5.4	Dostupnost vody, vzdušná vlhkost	90
2.5.5	Minerální výživa	90
2.6	Měření fotosyntézy a hodnocení zdravotního stavu	91
2.6.1	Měření plynové výměny – gazometrie	91
2.6.2	Fluorescenční měření	92
2.7	Pár globálních přesahů	94
	SHRnutí A Závěrečná doporučení	95
	Použitá a doporučená literatura	96
3.	Dýchání rostlin	98
3.1	Buněčné dýchání jako proces přeměny látek a energie	98
3.1.1	Respirace – důležitá metabolická křižovatka	99
3.1.2.	Dýchání jako vícestupňový děj	101
3.2	Glykolýza	102
3.2.1	Anaerobní fermentace (mléčné a alkoholové kvašení)	105
3.3	Mitochondrie jako semiautonomní organela	108
3.4	Cyklus trikarboxylových kyselin (Krebsův cyklus)	110
3.5	Beta oxidace mastných kyselin, metabolismus lipidů	113
3.6	Elektronový transportní řetězec	113
3.6.1	Alternativní cesty elektronového přenosu u rostlin	117
3.7	Oxidativní pentózofosfátová dráha	118
3.8	Fotorespirace	118
3.9	Ekofyziologie dýchání - faktory ovlivňující dýchání	119
3.9.1	Vnitřní faktory ovlivňující dýchání	120
3.9.2	Vnější faktory ovlivňující dýchání	121
	SHRnutí A Závěrečná doporučení	123

4.	Minerální výživa, asimilace živin a membránový transport rostlin	126
4.1	Kořeny rostlin „těží“ vodu a nerosty v zemské kůře	128
4.2	Půda – živá část zemské kůry	131
4.2.1	Složky půdy	132
4.2.2	Stručná charakteristika lesních půd	133
4.2.3	Půdní koloidy	134
4.2.4	Kationtová výměnná kapacita	134
4.2.5	Dostupnost vody pro rostlinu	137
4.3	Zastoupení a funkce živin, projevy jejich deficiencie	139
4.3.1.	Prvky tvořící součást organických (uhlíkatých) sloučenin	139
4.3.2	Prvky významné při přeměnách energie a přenosu informací nebo pro udržení strukturní integrity buněk	141
4.3.3	Prvky setrvávající v rostlině převážně v podobě iontů	142
4.3.4	Prvky účastnící se redox reakcí, tedy přenosu elektronů	144
4.3.5	Toxické prvky (Al, Cd, Pb, Cr, Hg)	146
4.4	Příjem živin a jejich transport v rostlině	147
4.4.1	Elektrochemický neboli Nernstův potenciál	151
4.4.2	Pasivní transport	152
4.4.3	Aktivní transport	153
4.4.3.1	<i>Primární aktivní transport.</i>	154
4.4.3.2	<i>Sekundární aktivní transport</i>	156
4.5	Asimilace a energetická bilance základních živin	157
4.5.1	Asimilace dusíku a síry	158
4.5.2	Diazotrofie - biologická fixace dusíku mikroorganismy	158
4.5.2.1	<i>Volně žijící fixátoři N₂</i>	159
4.5.2.2	<i>Symbiotická fixace N₂</i>	159
4.6	Mykorhizní symbióza	160
4.6.1	Ektomykorhiza	161
4.6.2	Endomykorhiza	161
4.7	Zvláštní podoby výživy rostlin	162
4.7.1	Příjem živin nadzemními orgány	162
4.7.2	Heterotrofie a parazitismus v říši rostlin	163
4.7.3	Mixotrofie	163
	SHRNUTÍ A ZÁVĚREČNÁ DOPORUČENÍ	164
	Použitá a doporučená literatura	165

5.	Transport látek v rostlinách na dlouhé vzdálenosti	167
5.1	Voda v rostlině	167
5.1.1	Fyzikální vlastnosti vody klíčové pro vedení vody v rostlině	170
5.1.2	Difuze a osmóza	171
5.1.3	Vodní potenciál	173
5.1.3.1	<i>Měření vodního potenciálu</i>	176
5.1.4	Transpirační proud – rozvod vody xylémem	176
5.1.4.1	<i>Kapilární elevace</i>	176
5.1.4.2	<i>Kořenový vztlak</i>	177
5.1.4.3	<i>Kohezně-tenzní tok</i>	177
5.1.5	Anatomie vodního provozu	181
5.1.6	Funkční anatomie xylému	182
5.1.7	Výdej vody rostlinou, její regulace, průduchy	184
5.1.7.1	<i>Transpirace – výdej vody v podobě páry</i>	186
5.1.7.2	<i>Zvláštní typy transpirace a transpiračního proudu</i>	187
5.1.7.3	<i>Měření transpiračního proudu</i>	187
5.1.7.4	<i>Noční transpirační toky, kořenový zdvih</i>	189
5.2	Transport a distribuce látek floémem	190
5.2.1	Funkční anatomie floému	192
5.2.2	Ochranné mechanismy floému	193
5.2.3	Látky přepravované floémem	195
5.2.4	Mechanismus toku látek floémem	196
5.2.4.1	<i>Transport asimilátů do floému – plnění floému</i>	198
5.2.4.2	<i>Transport látek z floému - vyprazdňování floému</i>	200
	SHRNUTÍ A ZÁVĚREČNÁ DOPORUČENÍ	201
	Použitá a doporučená literatura	202
6	Abiotické stresy rostlin	204
6.1	Také rostliny zažívají stres	204
6.1.1	Definice stresu a společné mechanismy zvládání stresu	204
6.1.2	Stresy primární a sekundární	207
6.1.3	Stres omezuje produkci, konkurenceschopnost a přežívání rostlin	207
6.2	Reaktivní formy kyslíku a dusíku – nepřítel i posel	208
6.2.1	Omezení produkce ROS	210
6.2.2	Zhášení ROS – antioxidanty a antioxidační enzymy	210
6.2.3	Opravy vzniklých škod	213
6.3	Fytohormony	213
6.4	Stres z nedostatku vody	215
6.4.1	Vliv sucha na rostliny	217
6.4.2	Biochemické změny pod vlivem stresu sucha	217
6.5	Stres z vysoké koncentrace solí v půdě	219
6.5.1	Adaptace rostlin na vysokou koncentraci soli v půdě	221
6.6	Stres z nadměrné kyselosti či zásaditosti půdy	222

6.7	Stres z nedostatku a nadbytku minerálních živin	223
6.8	Stres z nedostatku kyslíku v půdě: anoxie a hypoxie	224
6.8.1	Adaptace na nedostatek kyslíku v půdě	225
6.9	Stres z vysoké koncentrace toxických látek	226
6.9.1	Anorganické polutanty v atmosféře	226
6.9.2	Stres vyvolaný nadměrným množstvím těžkých kovů	228
6.9.2.1	<i>Mechanismy tolerance rostlin k těžkým kovům</i>	228
6.9.3	Toxicita hliníku	229
6.10	Stres z vysokých teplot	230
6.11	Stres z nízkých teplot a mrazu	232
6.12	Stres z vysoké ozáření	234
6.12.1	Možnosti ochrany před nadměrnou ozářeností	235
	SHRNUTÍ A ZÁVĚREČNÁ DOPORUČENÍ	236
	Použitá a doporučená literatura	237
7.	Biotické stresy rostlin - "rostlinná imunita"	238
7.1	Obranschopnost rostlin a její součásti	238
7.1.1	Mechanická bariéra jako prvotní obrana proti patogenům	241
7.1.2	Sekundární metabolity - základ konstitutivní obrany rostlin	241
7.1.2.1	<i>Terpenoidní látky</i>	242
7.1.2.2	<i>Fenolické látky</i>	242
7.1.2.3	<i>Látky s obsahem dusíku</i>	242
7.1.3	Fytoalexiny jako aktivní prostředek boje proti patogenům	243
7.1.4	Alelopatie – potírání konkurentů	244
7.2	Imunitní systém rostlin	245
7.2.1	Rozpoznání patogenu – první krok účinné obrany	247
7.2.2	Interakce rostlin s býložravými živočichy a hmyzem	249
7.2.3	Propojení percepce a obranné reakce – rostlinné hormony	251
7.2.3.1	<i>Systemin – bílkovinný hormon</i>	252
7.2.4	Vykonavatelé rostlinné obrany	252
7.2.4.1	<i>Reaktivní formy kyslíku</i>	252
7.2.4.2	<i>PR proteiny</i>	253
7.2.5	Systémová rezistence rostlin – pokročilá imunita rostlin	254
7.3	Dřevokazné houby – specialisté na rozklad lignocelulózového komplexu	256
7.3.1	Kolonizace stromů houbovými parazity	256
7.3.2	Rozklad dřeva houbami	259
7.3.2.1	<i>Hnědá hniloba dřeva</i>	260
7.3.2.2	<i>Bílá hniloba dřeva</i>	260
7.3.2.3	<i>Měkká hniloba dřeva</i>	261
7.3.3	Obranné mechanismy dřevin vůči dřevokazným houbám	262
	SHRNUTÍ A ZÁVĚREČNÁ DOPORUČENÍ	264
	Použitá a doporučená literatura	265